

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

InfoMigjorn, núm. 1.334, 13 de juny del 2017

REMINISCÈNCIES

L'encantament del cor (fragment)

Montserrat Roig (Barcelona 1946-1991)

Digues que m'estimes encara que sigui mentida (Barcelona: Edicions 62, 1991), p. 27-28

*O trobadors — per què deixeu la llengua
i amb gust cerqueu — la llengua castellana
i l'accepteu — amb molt delit i gana?*

Jeroni Ferrer, el canonge poeta de Guissona (15...-1641)

Durant uns mesos, em vaig veure com una espectadora, atenta, silenciosa, davant un partit de tennis entre dues tribus que, parlant la mateixa llengua, no l'enraonaven. Em refereixo a la polèmica que va sortir als papers sobre l'ús del català als mitjans de comunicació i que, seguint el mimetisme anglosaxó de la nostra època, fou titllada com «una polèmica entre els defensors del català *heavy* i els defensors del català *light*». Per entendre'ns, els uns s'esborronaven en sentir «barco» i els altres es rifaven del mot «vaixell». Més que una polèmica, semblava una baralla sorda entre dos estils de viure i de concebre el món. Totes dues tribus tenien por de perdre el partit, quan semblava que no hi havia gaire a guanyar.

Les discussions lingüístiques a casa nostra no ens han de venir de nou. Des de la Renaixença ençà, hi ha hagut més d'un poeta que gairebé hauria donat dues cames i un braç per la i grega contra la i llatina. Però, això sí, es feien amb més elegància i els insults no es polititzaven com avui, quan els uns titllen d'«espanyolistes» i «traïdors» els partidaris d'«una llengua per a tothom» i aquests acusen de «feixistoides» i «cavernícoles» els que temen que la nació catalana se'n vagi en orris si ens deixem contaminar per uns castellanismes que tothom usa.

Narcís Oller, que era novel·lista i no gramàtic, assistia a dues tertúlies ben diferents a la Plaça Reial. Al cafè Espanyol, cantonada del carrer dels Tres Llits, es reunien els partidaris del plural en as. A l'altra banda de la plaça, al cafè Suís, es trobaven els propugnadors del plural en es. Narcís Oller anava d'un cafè a l'altre i, tot prenent una xicra de xocolata, escoltava les raons dels dos bàndols. Dubto que la baralla dels plurals l'empenyés a escriure novel·les en català. La raó del novel·lista, la desconeix el cor del gramàtic. «Quan escriguis, oblida't de la gramàtica..., encara que en sàpigues», li va dir, al meu pare, en Pompeu Fabra.

No sóc lingüista, la meva feina és narrar. Amb els anys he descobert, com ha estat dit tantes vegades, que les llengües ens trien, però passa tan d'hora que no ens n'adonem. La llengua escrita em va venir, natural i tranquil·la, durant els anys de la primera joventut. Si em pregunten per què escric en català, se m'acuden tres raons: primer, perquè és la meva llengua; segon, perquè és una llengua literària; i, tercer, escric en català perquè em dóna la gana. La meva és una llengua que em serveix. Sé, també, que hi ha unes regles. Com hi ha la novel·la *Pilar Prim* de Narcís Oller. De les regles, una vegada apreses, procuro oblidar-me'n. De la novel·la, procuro recordar-me'n. La llengua, per a qui escriu, és allò que queda quan ja s'ha oblidat tot.

InfoMigjorn és un butlletí setmanal que recull informacions d'actualitat sobre llengua catalana.

ISSN 2462-7003 Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php> Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat   @InfoMigjorn

